

Wychowanie dziecka w oparciu o wspólny dekalog rodziców i nauczycieli

Rodzina, przedszkole i szkoła to podstawowe środowiska wychowawcze dziecka, które stymulują jego rozwój. Ich wpływ jest niepodważalny. Rodzice są pierwszymi nauczycielami, którzy kształtują zręby osobowości swoich dzieci. Później to wychowawcy stają się doradcami swoich podopiecznych, troszczą się o nich, by stali się sprawcami własnego bytu (por. Lulek 2000, s. 12).

Kierunek działań obrany przez nauczycieli i rodziców wyznacza często biografię dziecka, wspomaga jego rozwój osobowy i tworzy filary jego dalszego życia. Pamiętając o odpowiedzialności, jaka na nich ciąży, powinni oni zbudować jednolity front, by jak najlepiej oddziaływać wychowawczo na dziecko. Warto, aby swoje działania oparli na wspólnie wypracowanym, przejrzystym dekalogu (por. Kania 2001) i uwzględniali go w każdej sytuacji zarówno w szkole, jak i w domu. Być może w takim dekalogu rodziców i nauczycieli mogłyby znaleźć się następujące wskazówki:

1. Traktujcie dziecko podmiotowo, akceptujcie je bezwarunkowo. Każdy człowiek to niepowtarzalne indywiduum.
2. Okazujcie dziecku swoje zainteresowanie, miłość, ciepło i opiekuńczość. Słuchajcie i rozmawiajcie z nim. Bądźcie cierpliwi i opanowani. Utwierdźcie wtedy dziecko w przekonaniu, że jest kochane i bezpieczne.
3. Poznajcie swoje dziecko- jego psychikę, zachowanie, by móc w odpowiedni sposób zareagować i pomóc mu rozwiązać problemy. Umiejętność spojrzenia na przeżycia dziecka z jego perspektywy, zdolność do empatii ułatwią wam zrozumienie jego przeżyć i pomogą wytworzyć więź zaufania.
4. Bądźcie przewodnikami dziecka w poznawaniu świata, zachęcajcie je do działania, ale dajcie mu możliwość wykazania się własną kreatywnością i inicjatywą. Nie wyręczajcie dziecka w wykonywaniu zadań, wstrzymujcie się od nadmiernej ingerencji.
5. Stawiajcie granice, określajcie wymagania i cele możliwe do osiągnięcia przez dziecko.
6. Chwalcie dziecko nawet za najdrobniejsze osiągnięcia, doceniajcie jego starania. Cieszcie się z drobnych sukcesów. Dziecko pokonując trudności, poznaje własne możliwości, wzrasta jego pewność siebie i wiara we własne siły.
7. Bądźcie wzorcem dla swoich wychowanków. Nie stwarzajcie dwuznacznych sytuacji, ale oddziałujcie na nich osobistym przykładem. Przecież dzieci często identyfikują się z wami. Bądźcie więc tacy, jacy chcielibyście, by byli wasi podopieczni.
8. Bądźcie świadomi wybranego przez siebie systemu wartości i jednocześnie wiarygodni. Pokazujcie samym sobą wartości, które preferujecie. Bądźcie autentyczni.
9. Uczcie dzieci uczciwości, wrażliwości, bezinteresowności wobec drugiego człowieka, samodzielności i odpowiedzialności za swoje czyny. Stwarzajcie optymalne warunki do rozwoju fizycznego, poznawczego, intelektualnego, emocjonalnego, społecznego i moralnego.
10. Bądźcie prawdziwymi partnerami, którzy w atmosferze szacunku wspólnie określają priorytety swoich działań, razem określają cele, czynnie i ustawicznie współpracują ze sobą, są otwarci i wzajemnie świadczą sobie usługi, mając zawsze na względzie dobro dziecka. Wychowujcie więc, mówiąc jednym głosem.

Dom, przedszkole i szkoła nie powinny sobie zaprzeczać, rywalizować, ani też walczyć ze sobą. Jeśli zostaną ustalone wspólne reguły, normy i zasady oddziaływania na ucznia, to z pewnością przyczyni się to do integralnego rozwoju wszystkich sfer jego osobowości oraz stanie się impulsem do inicjowania nowych działań (Nowak 2001, s.51). Program oddziaływań wychowawczych powinien być mądrze zaplanowany. Od tego, kim w rodzinie, w przedszkolu i w szkole nauczy się być dziecko, w ogromnej mierze zależy jego postępowanie w dorosłym życiu.

Bibliografia:

Kania A., Dekalog nauczyciela. Dekalog rodzica, „ Wychowawca”, 2001/1

Lulek B., Osobowość nauczyciela w okresie zmian, „Wychowawca”, 2000/7-8

Nowak A., Założenia teoretyczne systemu edukacji a współpraca szkoły z rodzicami [w:] Nauczyciele i rodzice. Współpraca w wychowaniu, I. Nowosad (red.), Zielona Góra 2001